

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.1/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 17/1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування

30 серпня 2023 р.,




Галина ТАРАСЮК

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА»**


для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-професійна програма «Економіка»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра фінансів та цифрової економіки

Схвалено на засіданні кафедри
фінансів та цифрової економіки
28 серпня 2023 р.,
протокол № 9

Завідувач кафедри

 Наталія ВИГОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної
програми

 Світлана ОБІХОД

Розробник: д.е.н, проф. кафедри фінансів та цифрової економіки
УЩАПОВСЬКИЙ Юрій

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»	нормативна	
Модулів – 1	спеціальність: 051 «Економіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 9		3-й	3-й
	Освітній ступінь «магістр»	12 год.	4 год.
		Практичні	
		24 год.	6 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		54 год.	80 год.
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40% аудиторних занять, 60% самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 11% аудиторних занять, 89% самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Глобальна економіка» є формування у студентів спеціальності 051 «Економіка» теоретично-прикладних знань щодо сучасного значення, функціонального наповнення та інструментарію глобальної економіки у сучасній економічній науці, а також набуття навиків роботи з інформаційними та нормативно-правовими базами міжнародної економічної діяльності.

Завданнями вивчення дисципліни «Інституційний аналіз» є:

знати і розуміти

- концептуально-теоретичні основи та середовище сучасної глобалістики;
- механізм наявних глобальних економічних процесів у контексті цивілізаційного виміру;
- особливості та етапи становлення глобальної економіки;
- сутність та структуру суперечностей та парадоксів глобальних трансформацій;
- особливості сучасних регулятивних механізмів глобальної економіки;
- теоретичні основи міжнародних стратегій глобалізації;
- основні теоретичні концепції глобалізації та альтерглобалізму;
- конкурентну стратегію розвитку України в умовах глобалізації;

вміти

- демонструвати навички використання фахової термінології у сфері глобальної економіки;
- порівнювати різні за змістом і методологією концепції глобалізації та належним чином оцінювати їх переваги та недоліки;
- розкрити системну цілісність культури та її значення для взаємодії цивілізацій;
- оцінити дихотомію сучасного глобального економічного розвитку;
- розкрити прояви цивілізаційних особливостей у сфері функціонування капіталу, сфері фінансів, сфері виробництва, сфері трудових відносин, сім'ї;
- здійснити порівняльний аналіз економічних стратегій успішного розвитку в глобальних умовах.

Завданнями вивчення дисципліни є формування у студента:

- базових знань щодо розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових зв'язків, які існують між процесами та явищами у сучасному середовищі глобалізації;
- розуміння головних форм трансформації світового господарства у глобальну економіку;
- усвідомлення функціональної структури цивілізацій у світ-системі та цілісність культури і структури цінностей у площині цивілізаційних особливостей інститутів господарювання;
- вміння демонструвати навички володіння методами та інструментами спостереження, опису, ідентифікації, аналізу, синтезу та оцінки економічних процесів та явищ у контексті оцінки тенденцій глобального розвитку;
- вміння аналізувати основні суперечності глобальної економіки, парадоксальну природу глобальних трансформацій;
- систематизації та упорядкування знань про природу та еволюцію глобальної системи регулювання та її інституційних складових;
- пояснення регулятивних механізмів глобальної економіки та особливостей міжнародних стратегій глобалізації;
- розуміння відмінностей та особливостей між різними течіями та школами

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 4

- альтерглобалізму;
- навиків для створення конкурентної стратегії інтеграції України у світовий економічний простір в умовах глобалізації.

Зміст навчальної дисципліни скерований на формування таких **компетенцій**, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності 051 «Економіка»:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими таких **програмних результатів** навчання за спеціальністю 051 «Економіка»:

ПРН10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально - економічних дослідженнях та в управлінні соціально - економічними системами.

ПРН11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПРН14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ГЛОБАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 1. Концептуально-теоретичні основи сучасної глобалістики

Сутність глобальних процесів та глобалістики. Предмет вивчення курсу «Глобальна економіка». Економічна глобалізація як рушій глобальних процесів. Передумови економічної глобалізації.

Етапи становлення глобалістики – науки про глобалізацію. Базові концепції історичних кордонів глобалізації: архаїчна глобалізація; сучасного економічного феномену; протоглобалізму; як позачасова якісна ознака цивілізації (Е. Азорянца).

Глобалізація у системі понять міжнародної економіки. Міжнародна, світова економіка, міжнародні економічні відносини. Головні форми трансформації світового господарства у глобальну економіку. Інтернаціоналізація, регіоналізація, міжнародна економічна інтеграція, глобалізація.

Основні школи сучасної глобалістики. Концепція «межі зростання» та глобальна програма «Нового гуманізму» Ауреліо Печеї. Концепція «сталого

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 5

розвитку» Лестера Брауна. Концепція «глобального еволюціонізму» Нікити Моїсеєва. Концепція «мітозу біосфер» Марка Нельсона. Концепція «контрольованого глобального розвитку» Джермена Гвішіані Концепція «світ-системного аналізу» Імануїла Валлерстайна.

Методологічний інструментарій основних напрямів сучасної глобалістики. Загальнонаукові інструменти дослідження глобалізації. Специфічні інструменти дослідження окремих складових цивілізації. Міждисциплінарність глобальних досліджень

Тема 2. Глобальні економічні процеси у цивілізаційному вимірі

Глобалістика у контексті цивілізаційної парадигми розвитку. Теорія цивілізації. Конфлікт та взаємодія та між цивілізаціями. Регіонально-цивілізаційна структура світу. Функціональна структура цивілізацій у світ-системі. Ядро, протопериферія та периферія цивілізації. Класифікація цивілізацій за формами господарювання.

Соціокультурна ідентифікація і взаємодія цивілізацій. Формальні та неформальні інституції культури. Вплив ціннісних орієнтацій господарської (економічної) культури на економічний розвиток. Системна цілісність культури та її значення для взаємодії цивілізацій. Соціокультурна динаміка за П. Сорокінім. Структура національного менталітету: алгоритм и пізнавальної діяльності; мова; світоглядні цінності у сфері суспільної взаємодії; інститути та інституції (зразки) господарської поведінки.

Структура цінностей у площині цивілізаційних особливостей інститутів господарювання. Структура ціннісних орієнтацій у господарській діяльності людини. Групові релігійні, правові та політичні цінності. Індивідуальні естетичні та колективно-моральні цінності. Архетипічні етосні та інтегративні екзистенційні цінності. Особливості національних культур господарювання. Моделі корпоративної культури та організацій. Цивілізації та моделі ринкової економіки.

Глобалізація та взаємодія цивілізацій. Цивілізаційна автаркія. Зіткнення цивілізацій. Взаємодоповнюваність цивілізацій. Рівні взаємодії цивілізацій: геополітичний, соціокультурний, демографічно-екологічний, технологічний та економічний. Характерні риси та відмінності Західної та Азійської парадигм взаємодії між цивілізаціями.

Тема 3. Становлення глобальної економіки

Глобальна економіка у площині еволюції способів господарювання. Епоха меркантилізму та її вплив на зародження глобалізаційних процесів. Епоха Золотого стандарту: промислові революції та домінування європейських держав-імперій.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 6

Дуалізація світової економіки та її основні характеристики. Епоха постеконічної трансформації та глобальної неоіндустріалізації.

Дихотомія сучасного глобального економічного розвитку. Наздоганяючий розвиток. Класифікація країн за П. Ханном: країни «першого світу» і нові індустріальні країни – країни «другого світу». Постеконічна трансформація світу. Напрями та тенденції неоіндустріалізації. Формування глобальної технологічної піраміди. Країни ядра світ-системи і формування глобальних ланок доданої вартості. Значення міжнародних транснаціональних корпорацій у постеконічній трансформації світу.

Еволюція основних складових економічної глобалізації. Еволюція глобальної системи виробництва: від торгових компаній до глобальних виробничих систем (ГВС). Еволюція фінансової глобалізації: від допоміжної ролі фінансів до фінансів як ключового інструменту контролю глобальної економіки. Еволюція глобальної корпоративної системи: від перших міжнародних торгових корпорацій до розширення впливу транснаціональних корпорацій (ТНК). Сучасні глобальні міграційні процеси та особливості моделей інтеграції мігрантів. Диверсифікація міграційних потоків.

Основні ознаки, суб'єкти та рівні становлення глобальної економіки. Основні ознаки становлення глобалізованої економіки та їх змістовні характеристики. Глобальна інформаційна інфраструктура. Головні суб'єкти глобалізації: ТНК та банки; країни «Великої сімки» (G7), регіональні інтеграційні угруповання; міжнародні організації; мегаполіси; національні держави. Становлення глобальної економіки та її показники на рівні: окремої країни, окремої галузі, окремої компанії.

Тема 4. Суперечності та парадокси глобальних трансформацій.

Основні суперечності глобальної економіки. Системний характер глобальних суперечностей. Загальні суперечності глобальної ринкової економіки. Суспільне і приватне у господарському житті людини. Мета і засоби економічної діяльності. Обмеженість ресурсів і необмеженість потреб. Приватна власність і необхідність її суспільного використання. Ринкове і державне регулювання господарчих процесів. Ідеологічні основи глобальних суперечностей. Політичні передумови глобальних суперечностей.

Економічні передумови формування глобальних суперечностей. Антагонізм глобальних монополій і національних держав. Суперечності між ринковим і плановим механізмом координації в економічній системі. Глобальні суперечності у сфері функціонування ринків. Суперечності у сфері функціонування капіталу та у фінансовій сфері. Глобальні суперечності у сфері виробництва. Суперечності у сфері трудових відносин. Суперечності між самодостатністю розвинених країн і

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 7

залежністю економік країн, що розвиваються.

Парадоксальна природа глобальних трансформацій. Відмінність національних моделей господарювання як причина глобальних парадоксів. Прояв цивілізаційних особливостей в сім'ї, школі, виробництві (За Ф. Гофстедом). Основні типи корпоративної культури за Ф. Тромпенаарсом.

Логічне підґрунтя глобальних парадоксів. Основні сучасні логічні парадокси глобалізації: стратифікації; «Філдстайна-Харіока»; дисоціації; зворотної реакції; підтримки антиглобалізму. Об'єднавчі парадокси глобалізації: зв'язку економічної стабільності, курсу валют і руху капіталів; глокалізації; сучасного глобального регулювання.

Модуль 2. ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Тема 5. Регулятивні механізми глобальної економіки

Зародження та еволюція глобальної системи регулювання. Завдання регулювання у сучасному глобальному середовищі. Вестфальська система міжнародного регулювання та її засадничі принципи. Основні етапи та характерні риси становлення глобального регулювання: епоха «Золотого стандарту»; Бреттон-Вудська система; Вашингтонський консенсус та гіперглобалізація. Основні вразливі місця наднаціонального регулювання.

Глобальна система економічного регулювання. Регулятивні інститути глобальної економіки: міжнародні організації (МО) та система ООН. Об'єкти глобального економічного регулювання: торгівельна політика, міжнародні валютні відносини; міжнародний розвиток; діяльність ТНК; міжнародне співробітництво.

Загальна характеристика інститутів глобального регулювання. Світова організація торгівлі (СОТ) та її функції. Нормативно-правова база СОТ. Міжнародний валютний фонд (МВФ). Основні функції МВФ як регулятивного інституту глобальної економіки. Інституціональна група Світового банку: Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР); Міжнародна фінансова корпорація (МФК); Міжнародна асоціація розвитку (МАР); Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій (БАГІ). Основні функції та принципи діяльності структурних підрозділів Світового банку.

Держава в умовах глобалізації. Трансформація впливу держави на національні суб'єкти господарювання. Вплив держави на забезпечення конкурентних економічних переваг в умовах глобалізації. Держава і міжнародна міграція робочої сили. Особливості конфлікту інтересів держави і ТНК у площині регулювання економічних процесів. Держава і сучасний глобалізований ринок. Сутність

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 8

трансформації ролі держави в умовах глобалізації.

Інституційна складова глобального регулювання. Розширення кола суб'єктів регулювання в умовах глобалізації. Інституційна структура та витoki мотивації ключових суб'єктів глобальної економіки. Вплив міжнародних корпорацій на розвиток сучасної світової економіки. Інтеграційні об'єднання в процесах глобалізації. Міжнародні комерційні та некомерційні організації як провідники процесів глобалізації.

Тема 6. Міжнародні стратегії глобалізації

Особливості та прогностичні сценарії сучасного етапу світового розвитку. Фактори впливу на сучасний стан світового розвитку: короткострокові, неминучі, невизначені. Прогностичні сценарії глобального розвитку та їх характеристики: неоліберальний, неокolonіальний, апокаліптичний, анархічний, моральний, приборканої глобалізації та оптимістичний. Принципи довгострокової глобальної економічної стратегії.

Сутність, інструменти та механізми стратегії глобалізації. Стратегічні, тактичні та оперативні цілі життєдіяльності. Сутність поняття «стратегія». Економічна стратегія та її атрибути. Етапи розроблення та організаційна складова економічної стратегії. Економічна стратегія та економічний розвиток. Соціально-економічна модель (СЕМ) як підґрунтя економічної стратегії. Ліберально ринкова протестантська економіка. Європейська континентальна корпоративна модель: держава загального добробуту; соціально-орієнтована ринкова економіка; південно-європейська. Конфуціанська патріархально корпоративна модель. Ісламська серединна модель. Економічні стратегії успішного розвитку в глобальних умовах: Е. Райнерт, Д. Норт, Д. Уолліс, Д. Асемоглу, Дж. Робінсон, Р. Шарма.

Глобальна економічна стратегія та геоeкономіка. Відкритість та закритість національних економік (Д. Рікардо і Ф. Ліст). Географічний та економічний чинник у геополітиці (Ф. Ратцер, Ф. Реріг та Х. Маккіндер). Геополітика у концепції К. Хаусхофера. Світ-системний аналіз Ф. Броделя та І. Валлерстайна. Зв'язок геополітики і геоeкономіки у працях Е. Лютвака, К. Жанна, П. Савоні. Геоeкономіка: поведінка держав в умовах геоeкономічної конкуренції.

Стратегії глобального розвитку. Стратегічні орієнтири формування глобальної економіки. Позитивні та негативні аспекти уніполярної системи, або система з глобальним урядом. Характерні риси дво- або триполярної системи глобального управління. Поліполярна система – стратегія глобалізації на принципах автономізації. Принципи корпоративізації, автономізації та глобального громадянського суспільства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 9

Тема 7. Критика глобалізації: Альтерглобалізм

Передумови виникнення альтерглобалізму. Глобалізм і глобальні проблеми людства: демографічна, екологічна, продовольча і родючості земель, енергетична і сировинна, миру і роззброєння, економічної відсталості країн тощо. Неоліберальна модель корпоративної глобалізації. Римський клуб (1968) і перспективи розвитку людства. Зміна моделі глобалізації: альтерглобалізм (1999). Гальмування моделі глобалізації: антиглобалізм.

Сутність і течії альтерглобалізму. Особливості руху альтерглобалізму та його основні учасники. Правила та організаційні принципи альтерглобалізму. Завдання та напрями діяльності альтерглобалістів. Вимоги альтерглобалізму. Короткострокові, середньострокові цілі та довгострокові орієнтири учасників альтерглобалістського руху.

Альтерглобалізм і антиглобалізм. Ідеологічні основи альтерглобалістського руху. Джеймс Тобін. Ліндон Ларуш. Амартія Кумар Сін. Іммануїл Валлерстайн. Всесвітній соціальний форум. АТТАК (Франція, 1998): контроль над фінансовими ринками та інституціями. «Глобальна дія»: теоретична критика ТНК. Антиглобалізм як протидія глобальному капіталу ТНК. Ідеологічне підґрунтя антиглобалізму. Організації антиглобалістів: «Black Block», «The Third Position», «Ya basta», «Хактивіст», «Радикальні екологи».

Значення альтерглобалізму для розвитку глобалізації. Наслідки діяльності рухів протесту проти глобалізації. Позитивна роль та негативні наслідки антиглобалізму. Обмеження альтерглобалізму. Зовнішні й внутрішні суперечності альтерглобалізму.

Тема 8. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації

Теорія глобалізації в Україні: історична спадщина і сучасність. Наукова спадщина та методологічні принципи української школи фізичної економії. Енергетична концепція Сергія Подолинського. Теорія ноосфери Володимира Вернадського. «Енергія прогресу» Миколи Руденка.

Геоенормічний аналіз та прогнозування стратегії розвитку України в умовах глобалізації. Методологія глобального стратегічного позиціонування України. Передумови визначення конкурентної стратегії. Конкурентні переваги першого порядку. Природно-ресурсний потенціал України. Серединність географічного розташування. Специфіка історичного шляху розвитку України та особливості національної культури господарювання.

Соціальні орієнтації ціннісної системи українського суспільства та

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 10

національна конкурентна стратегія. Суспільні цінності та можливості імплементації інституцій в економічну систему України. Інституційні лакуни та інституційні пастки. Конфлікт між цінностями та інституціями. Конкурентоспроможність української економіки. Компліментарність та трансформація інституцій. Цілеспрямована трансформація ціннісних орієнтацій.

Конкурентна стратегія інтеграції України у світовий економічний простір. Глобалізація та визначення конкурентної стратегії України. Складові елементи комплексної конкурентної стратегії. Ринкові стратегії. Цінові стратегії. Виробничі стратегії. Технологічні стратегії. Стратегії розширення об'єкта експортної діяльності. Перспективи інтеграції України у глобальну економічну систему.

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Кредитні модулі	Змістовні модулі	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
№1	Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ГЛОБАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ				
	Тема 1. Концептуально-теоретичні основи сучасної глобалістики	12	2	4	6
	Тема 2. Глобальні економічні процеси у цивілізаційному вимірі	11	2	2	7
	Тема 3. Становлення глобальної економіки	11	2	2	7
	Тема 4. Суперечності та парадокси глобальних трансформацій	11	–	4	7
	Разом змістовий модуль 1	45	6	12	27
№2	Змістовий модуль 2. ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ				
	Тема 5. Регулятивні механізми глобальної економіки	11	2	4	5
	Тема 6. Міжнародні стратегії глобалізації	11	2	2	7
	Тема 7. Критика глобалізації: Альтерглобалізм	11	–	4	7
	Тема 8. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	12	2	2	8
	Разом змістовий модуль 2	45	6	12	27
Всього		90	12	24	54

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 11

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Концептуально-теоретичні основи сучасної глобалістики	4	2
2	Тема 2. Глобальні економічні процеси у цивілізаційному вимірі	2	–
3	Тема 3. Становлення глобальної економіки	2	–
4	Тема 4. Суперечності та парадокси глобальних трансформацій	4	–
5	Тема 5. Регулятивні механізми глобальної економіки	4	2
6	Тема 6. Міжнародні стратегії глобалізації	2	–
7	Тема 7. Критика глобалізації: Альтерглобалізм	4	–
8	Тема 8. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації	2	2
РАЗОМ		16	6

6. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Концептуально-теоретичні основи сучасної глобалістики

1. Узагальнення теоретичного матеріалу щодо сутності глобальних процесів та глобалістики

2. Розкриття базових концепцій історичних кордонів цивілізацій архаїчна глобалізація; сучасного економічного феномену; протогобалізму; як позачасова якісна ознака цивілізації (Е. Азорянца).

3. Оцінити слабкі та вразливі сторони концепцій глобалізацій «сталого розвитку» Лестера Брауна. Концепція «глобального еволюціонізму» Нікити Моїсеєва. Концепція «мітозу біосфер» Марка Нельсона. Концепція «контрольованого глобального розвитку» Джермена Гвішніані Концепція «світ-системного аналізу» Імануїла Валлерстайна та «межі зростання» і глобальної програми «Нового гуманізму» Ауреліо Печеї.

Тема 2. Глобальні економічні процеси у цивілізаційному вимірі

1. Проаналізувати вплив ціннісних орієнтацій господарської (економічної) культури на економічний розвиток.

2. Розкрити системну цілісність культури та її значення для взаємодії цивілізацій; соціокультурна динаміка за П. Сорокіним.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 12

3. Порівняти групові релігійні, правові, політичні, цінності різних цивілізацій

4. Розкрити відмінності між Індивідуальними естетичними та колективно-моральні цінностями.

5. Розкрити рівні взаємодії цивілізацій: геополітичний, соціокультурний, демографічно-екологічний, технологічний та економічний.

Тема 3. Становлення глобальної економіки

1. Оцінити дихотомію сучасного глобального економічного розвитку у площині класифікації країн за П. Ханном

2. Визначити напрями формування глобальної технологічної піраміди та поняття країн ядра світ-системи і формування глобальних ланок доданої вартості.

3. Розкрити місце та значення головних суб'єктів глобалізації: ТНК та банки; країни «Великої сімки» (G7), регіональні інтеграційні угруповання; міжнародні організації; мегаполіси; національні держави.

Тема 4. Суперечності та парадокси глобальних трансформацій

1. Розкрити основні суперечності глобальної економіки у контексті обмеженості ресурсів та необмеженості потреб.

2. З'ясувати та пояснити економічні передумови формування глобальних суперечностей у сфері функціонування капіталу та у фінансовій сфері; у сфері виробництва; у сфері трудових відносин; між самодостатністю розвинених країн і залежністю економік країн, що розвиваються.

3. Проаналізувати у чому полягає логічне підґрунтя глобальних парадоксів стратифікації; «Філдстайна-Харіока»; дисоціації; зворотної реакції; підтримки антиглобалізму.

4. Розкрити прояви цивілізаційних особливостей в сім'ї, школі, виробництві (За Ф. Гофстедом).

5. Описати основні типи корпоративної культури за Ф. Тромпенаарсом.

Тема 5. Регулятивні механізми глобальної економіки

1. Проаналізуйте основні етапи та характерні риси становлення глобального регулювання від епохи «Золотого стандарту»; Бреттон-Вудська системи; до Вашингтонського консенсусу та гіперглобалізації.

2. Розкрити особливості конфлікту інтересів держави і ТНК у площині регулювання економічних процесів.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 13

3 Проаналізуйте вплив міжнародних корпорацій на розвиток сучасної світової економіки.

Тема 6. Міжнародні стратегії глобалізації

1. Опишіть і здійсніть порівняльний аналіз економічних стратегій успішного розвитку в глобальних умовах: Е. Райнерта, Д. Норта, Д. Уолліса, Д. Асемоглу, Дж. Робінсона, Р. Шарма.

2. Розкрийте географічний та економічний чинник у геополітиці Ф. Ратцера, Ф. Реріга та Х. Маккіндера.

3. З'ясуйте значення геополітики у концепції К. Хаусхофера.

4. Розкрийте зв'язок між геополітикою та геоеконікою у працях Е. Лютвака, К. Жанна, П. Савоні.

Тема 7. Критика глобалізації: Альтерглобалізм

1. Розкрити діяльність Римський клуб (1968) у площині перспектив розвитку людства.

2. Пояснити причини зміни моделі глобалізації і появу альтерглобалізму (1999) та гальмування моделі глобалізації у русі антиглобалізму.

3. Дати змістовну характеристику організаціям антиглобалістів: «Black Block», «The Third Position», «Ya basta», «Хактивіст», «Радикальні екологи».

Тема 8. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації

1. Розробити основні положення конкурентної стратегії інтеграції України у світовий економічний простір

2. Розкрити теоретичну спадщину теорій глобалізації в Україні: енергетичну концепцію Сергія Подолинського; теорію ноосфери Володимира Вернадського; «енергія прогресу» Миколи Руденка.

3. Оцінити переваги та недоліки історичного шляху розвитку України та особливості національної культури господарювання

7. Індивідуальні завдання

Протягом семестру студенти в індивідуальному порядку готують доповіді (або пишуть реферати) з проблемних питань відповідної теми і виступають на семінарі (або надають підготовлені матеріали для перевірки викладачу).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 14

8. Методи навчання

- МН1 – вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
МН2 – наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
МН3 – практичні (різні види вправ та завдань, виконання розрахунків, практики);
МН4 – пояснювально-ілюстративний (передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами);
МН5 – репродуктивний, в основу якого покладено виконання різного роду завдань за зразком;
МН6 – метод проблемного викладу;
МН7 – частково-пошуковий (евристичний);
МН8 – дослідницький метод;
МН9 – дискусійний метод.

9. Методи контролю

Контроль складається з поточного контролю виконання студентами самостійної роботи, модульного контролю та підсумкового контролю (екзамену).

Поточний контроль з дисципліни «Глобальна економіка» базується на оцінці результатів вивчення теоретичних питань та практичного розв'язку типових задач, а також через опитування та дискусії навколо гіпотетичних завдань з галузі інституціональної економіки. Для з'ясування рівня самостійної підготовки студентів практикуються поточні контрольні та самостійні роботи.

Протягом семестру студент денної форми навчання має виконати дві модульні контрольні роботи. До кредитної модульної роботи студент допускається у разі позитивних результатів проміжного контролю.

Модульна контрольна робота містить теоретичні питання, а також задачі, що скеровуються на виявлення рівня підготовки студента за темами курсу «Глобальна економіка».

До екзамену студент допускається у разі позитивних оцінок за підсумками модульних контрольних робіт.

10. Розподіл балів

Поточне тестування та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
15	15	10	10	15	10	10	15	

Шкала оцінювання

За шкалою	Екзамен	Бали
A	Відмінно	90-100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 15

В	Добре	82-89
С		74-81
D	Задовільно	64-73
Е		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Схема нарахування балів

Підсумкова оцінка з курсу «Глобальна економіка» розраховується таким чином:

$$O_{\text{результ.}} = k_1 * O_{\text{пот.}} + k_2 * O_{\text{мод.}} + k_3 * O_{\text{сам.}},$$

$O_{\text{пот.}}$ – результати поточної активності студента на практичних заняттях; $O_{\text{мод.}}$ – результати модульних контрольних робіт; $O_{\text{сам.}}$ – оцінка за самостійну роботу.

k_1 , k_2 , k_3 – коефіцієнти, що визначають внесок поточної активності студента на семінарах, модульних контрольних робіт та самостійної роботи на підсумковий результат:

$$k_1 = 0,3; k_2 = 0,4; k_3 = 0,3.$$

Округлення підсумкової оцінки до цілого числа здійснюється за правилами математики.

Рейтингові бали переводяться в оцінки за шкалою оцінок відповідно до критеріїв відповідності рейтингових балів національній шкалі оцінювання знань:

11. Рекомендована література

Основна література

1. Липов В. В. Глобальна економіка: навчальний посібник: у 2-х частинах. Частина 1. Теоретичні засади глобальних досліджень: [Електронне видання] / В.В. Липов. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 228 с.
2. Липов В. В. Глобальна економіка: навчальний посібник: у 2-х частинах. Частина 2. Сучасний стан, проблеми та перспективи глобального розвитку глобальних [Електронний ресурс] / В.В. Липов. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 235 с.
3. Глобальна економіка: посіб. Для студентів зі спеціальностей: «Економіка», «Маркетинг», «Облік і оподаткування» / за редакцією проф. С. І. Архієреєва. – Харків: Видавництво Івченка І. С.– 2018. – С. 192 с.
4. Ковтун О. І. Глобальна економіка: підручник / Ковтун О. І., Куцик П. О., Башнянин Г. І.; [За заг. ред. Ковтуна О. І.]. – Львів: Видавництво ЛКА, 2014. – 704 с.
5. Глобальна економіка: Навчальний посібник / Н.М. Вдовенко, Л. В. Богач, В.Л. Гераймович, К. С. Кваша, М. М. Павленко. – К. НУБіП України, 2017. – 319 с.

Інформаційні ресурси ІНТЕРНЕТ

1. Bloomberg Global Innovation Index 2017. URL:
<https://www.bloomberg.com/graphics/2015-innovative-countries/>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 16

2. Comparative advantage URL:
http://www.economicsonline.co.uk/Global_economics/Comparative_advantage.html
3. Fortune Global 500 List 2017. URL:
http://fortune.com/global500/visualizations/?iid=recirc_g500landing-zone1
4. Global Connectedness Index. URL:
http://www.dhl.com/en/about_us/logistics_insights/studies_research/global_connectedness_index/global_connectedness_index.html
5. Global Flow of Tertiary-Level Students. URL: <http://uis.unesco.org/en/uis-student-flow>
6. Globaledege. URL: <https://globaledge.msu.edu/>
7. Index of Economic Freedom [Електронний ресурс] – режим доступу:
<http://www.heritage.org/index/visualize>
8. Network Readiness Index. URL: <http://reports.weforum.org/global-information-technology-report-2015/network-readiness-index/>
9. New protectionism URL:
http://www.economicsonline.co.uk/Global_economics/New_protectionism.html
10. OECD. URL: <https://data.oecd.org/>
11. Quotas and tariffs URL:
http://www.economicsonline.co.uk/Global_economics/Tariffs_and_quotas.html
12. The atlas of economic complexity. URL: <http://atlas.cid.harvard.edu/>,
<http://atlas.media.mit.edu/>
13. The Corruption Perceptions Index. URL:
<https://www.transparency.org/research/cpi/overview>
14. The Global Enabling Trade Report. URL: <http://reports.weforum.org/global-enabling-trade-report-2016/>
15. The Global Innovation Index. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/gii-2017-report>
16. The Logistics Performance Index. URL: <https://lpi.worldbank.org/>
17. The observatory of economic complexity [Електронний ресурс] – режим доступу:
atlas.media.mit.edu/en/
18. The pattern of trade URL:
http://www.economicsonline.co.uk/Global_economics/The_pattern_of_trade.html
19. The WTO URL:
http://www.economicsonline.co.uk/Global_economics/The_WTO.html
20. Trade liberalisation URL:
http://www.economicsonline.co.uk/Global_economics/Trade_liberalisation.html
21. Trade openness URL:
http://www.economicsonline.co.uk/Global_economics/Trade_openness.html
22. Trade protectionism URL:
http://www.economicsonline.co.uk/Global_economics/Trade_protectionism.html
23. Trading Economics. URL: <https://tradingeconomics.com/>
24. UNCTAD. URL: <http://unctad.org/en/Pages/themes.aspx>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.05- 05.01/051.00.2/М/ ОК11-2023
	Екземпляр № 1	Арк 18 / 17

25. UNdata. URL: <http://data.un.org/Default.aspx>
26. UNESCO. URL: <http://uis.unesco.org/en/home#slideoutmenu>
27. UNIDO. URL: <http://www.unido.org>
28. Why do countries trade? URL:
http://www.economicsonline.co.uk/Global_economics/Why_do_countries_trade.html
29. Індекс глобалізації (KOF Globalization Index). URL:
<http://globalization.kof.ethz.ch/>
30. Індекс глобальної конкурентоспроможності. URL:
<http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2015-2016/>
31. Індекс легкості ведення бізнесу. URL:
<http://www.doingbusiness.org/reports/global-reports/doing-business-2017>
32. Індекс людського розвитку. URL: <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-index-hdi>
33. Міждержавний статистичний комітет країн СНД [Електронний ресурс] – режим доступу: <http://www.cisstat.com/>
34. Рейтинг бюджетної прозорості. URL:
<http://survey.internationalbudget.org/#rankings>,
<http://www.internationalbudget.org/opening-budgets/open-budget-initiative/open-budget-survey/open-budget-survey-data-explorer/>
35. Рейтинг інвестиційної привабливості. URL: <https://www.bdo-ibc.com/index/global-comparison/overall-index/>
36. Рейтинг недієздатності (вразливості) держави. URL: <http://fundforpeace.org/fsi/>
37. Світова організація торгівлі (WTO). URL: <https://www.wto.org>
38. Світовий банк URL: <http://www.worldbank.org/ru/country>
39. ЦРУ. URL: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/up.html>.
40. Офіційний портал Верховної ради <http://rada.gov.ua/>
41. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/ua>
42. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
43. Організація Об'єднаних Націй ООН <http://www.un.org/en/documents/index.html>
44. Всесвітній банк <http://www.worldbank.org/>
45. Сайт Міжнародної Торгівельної організації <http://www.wto.org/>
46. Організація Економічного Співробітництва і Розвитку (ОЕСР)
<http://www.oecd.org/>
47. Європейський союз <http://europa.eu/>
48. Міжнародний валютний фонд <http://www.imf.org>
49. Міжнародна організація праці <http://www.ilo.org>